



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobkyně: **B. M.**
zastoupená advokátem JUDr. Kárimem Titzem
sídlem Kobližná 19, 602 00 Brno

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení, pracoviště Brno**
sídlem Veveří 7, 602 00 Brno

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 5. 2016, č. j. 47000/3170/16/47091/010/ŠM-37/2016/RN4

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Brno, ze dne 12. 5. 2016, č. j. 47000/3170/16/47091/010/ŠM-37/2016/RN4, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 8 228 Kč, a to k rukám JUDr. Kárima Titze, advokáta Společné advokátní kanceláře se sídlem Kobližná 19, 602 00 Brno, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Rozhodnutím žalované ze dne 12. 5. 2016, č. j. 47000/3170/16/47091/010/ŠM-37/2016/RN4, bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Břeclav (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 24. 2. 2016, č. j. 47004/32703/14/110/NO/6302/Ro/RN31.
2. Správní orgán prvního stupně uvedeným rozhodnutím uložil žalobkyni podle § 126 odst. 1 a odst. 4 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o nemocenském pojištění“) zaplacení regresní náhrady ve výši 107.902 Kč za zaviněné protiprávní jednání žalobkyně (způsobení dopravní nehody), které vedlo ke vzniku nároku na dávku ve smyslu § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění poškozené Z. A.
3. Zaviněné protiprávní jednání žalobkyně, v jehož důsledku došlo ke skutečnostem rozhodným pro vznik nároku na dávku nemocenského pojištění, správní orgány spatřovaly v tom, že dne 12. 6. 2014 kolem 14:15 hodin v Břeclavi, na náměstí T. G. Masaryka, po silnici druhé třídy číslo 425 ve směru od nádraží řídila osobní motorové vozidlo a při odbočování vlevo přehlédla cyklistku Z. A., nedala jí přednost v jízdě a došlo ke střetu. Z. A. po střetu upadla a bylo jí způsobeno těžké ublížení na zdraví.

II. Obsah žaloby

4. Žalobkyně namítá, že napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
5. Usnesení státního zástupce o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání žalobkyně ve smyslu § 179g odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“) nelze považovat za rozhodnutí ve smyslu § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění, na základě něhož může příslušný správní orgán rozhodnout o povinnosti uhradit regresní náhradu nemocenského pojištění. Obviněného shledat vinným ze spáchání trestného činu může pouze soud. Podmíněné odložení návrhu na potrestání není rozhodnutím o vině a je rozhodnutím dočasným. S ohledem ke skutečnosti, že rozhodnutí o tom, že v důsledku zaviněného protiprávního jednání žalobkyně došlo ke vzniku skutečností rozhodných pro vznik nároku na dávku nemocenského pojištění, v posuzované věci absentuje, měl správní orgán sám tyto skutečnosti zjistit. V tomto kontextu žalobkyně uzavírá, že je v rozsahu této námitky napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.
6. Žalobkyně zcela nesouhlasí se závěrem správních orgánů, že s ohledem ke skutečnosti, že Z. A. nebyla uložena pokuta či jiná sankce, je na její straně vyloučeno spoluzavinění. V řízení nebylo zohledněno zavinění poškozené, která při dopravní nehodě neměla nasazenu ochrannou cyklistickou přilbu. Žalobkyně v tomto smyslu odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2010, sp. zn. 25 Cdo 2258/2008, podle něhož nepoužití ochranné přilby cyklistou starším 15 let (od 1. 7. 2006 starším 18 let) je porušením

prevenční povinnosti a může v rozsahu, v němž se podílelo na vzniku (zvětšení) škody utrpěné cyklistou při dopravní nehodě zakládat jeho spoluzavinění na vzniku škody. Správní orgán je povinen zkoumat i případné spoluzavinění poškozeného v řízení o regresní náhradě dle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění.

III. Vyjádření žalované

7. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 12. 10. 2016 plně odkázala na napadené rozhodnutí a navrhla, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

8. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalované v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 76 odst. 1 písm. a), b) odst. 1 s. ř. s.).
9. Po přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
10. Žalobkyně předně namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí spočívající v nedostatečném odůvodnění rozhodnutí.
11. Správní orgán prvního stupně při rozhodování vycházel zejména z usnesení Okresní státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Břeclavi ze dne 24. 4. 2015, č. j. ZK 204/2015-5. Ve svém odvolání žalobkyně, totožně jako v podané žalobě, podrobně uvedla a jednotlivými argumenty ozřejmila závěr, proč nelze považovat usnesení státního zástupce dle § 179g odst. 1 trestního řádu za rozhodnutí ve smyslu § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění. Byť se i správní orgán prvního stupně i žalovaná k této otázce ve svých rozhodnutích vyjádřily, nelze jejich rozhodnutí v tomto rozsahu, a to ani ve vzájemné spojitosti, považovat za řádně a dostatečně odůvodněná, tak aby dostála požadavkům přezkoumatelnosti, které jsou na tato rozhodnutí kladeny.
12. Správní orgán prvního stupně uzavřel, že jednou z podmínek pro vydání usnesení o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání dle § 179g odst. 1 trestního řádu je i přiznání viny podezřelého. Z tohoto důvodu považoval správní orgán prvního stupně za prokázané, že se žalobkyně dopustila zaviněného protiprávního jednání vedoucího ke vzniku dočasné pracovní neschopnosti Z. A., a tedy i vzniku regresního nároku dle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění.
13. K podrobnému odůvodnění odvolání, kde žalobkyně zdůraznila, že podmíněné odložení podání návrhu na potrestání není rozhodnutím o vině, neboť trestní stíhání v tomto případě není vůbec zahájeno, se žalovaná konkrétně vůbec nevyjádřila. V napadeném rozhodnutí pouze citovala příslušná ustanovení trestního řádu týkající se zákonných podmínek pro podmíněné odložení podání návrhu na potrestání a zákonnou úpravu práva pojištěného dle zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Závěrem žalovaná pouze v obecné rovině uzavřela, že správní orgán prvního stupně správně vycházel pouze z pravomocného usnesení Okresní státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Břeclavi ze dne 24. 4. 2015, č. j. ZK 204/2015-5, na základě kterého

bylo podmíněně odloženo podání návrhu na potrestání žalobkyně za přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti. Blíže se povahou rozhodnutí, kterým musí být dle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění v trestním či správním řízení zjištěno zaviněné protiprávní jednání osoby povinné k regresní úhradě, vůbec žalovaná nezabývala.

14. Z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, z jakého důvodu považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Rozhodnutí, jehož odůvodnění nevypovídá všechny námitky účastníka řízení nebo obsahuje toliko obecný odkaz na to, že napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno a jeho důvody shledány správnými, je nepřezkoumatelné, neboť důvody, o něž se výrok opírá, zcela chybějí. Tak tomu je i v napadeném rozhodnutí. Žalovaná se k odvolacím tvrzením žalobkyně vůbec nevyjádřila a své závěry o naplnění podmínek § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění uvedla toliko v obecné rovině pouze s odkazy na jednotlivá zákonná ustanovení, které však jí učiněný závěr nikterak neodůvodňují.
15. Z těchto důvodů považuje, shodně s žalobkyní, krajský soud napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
16. V rámci druhé námítky žalobkyně namítá nezohlednění § 2918 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“), neboť správní orgány při rozhodování nezohlednily nepoužití ochranné cyklistické přilby poškozenou během předmětné dopravní nehody. Ustanovení § 2918 stanovuje základní zásadu, podle níž nemůže být poškozený oprávněn k náhradě celé utrpěné škody, ale pouze její části, bylo-li jednou z příčin vzniku újmy jednání poškozeného.
17. V první řadě je nutné uvést, že zákon o nemocenském pojištění obsahuje speciální úpravu regresní náhrady škody, včetně pravidla pro zohlednění spoluzavinění poškozeného. Tato speciální úprava má přednost před obecnou úpravou obsaženou v občanském zákoníku, a to na základě pravidla „*lex specialis derogat legi generali*“. Námitku nezohlednění nepoužití cyklistické přilby je proto nutno posoudit ve světle § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění, nikoliv § 2918 občanského zákoníku.
18. Podle § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění „*[j]estliže skutečnosti rozhodné pro vznik nároku na dávku zavinilo více subjektů, odpovídají orgánu nemocenského pojištění společně a nerozdílně a vzájemně se vypořádají podle míry zavinění, pokud se nedohodnou jinak. Je-li jednou z těchto osob pojištěnec, kterému byla dávka vyplacena, odpovídají orgánu nemocenského pojištění jen ostatní subjekty; výše regresní náhrady se přitom poměrně sníží.*“
19. Z citovaného ustanovení je patrné, že při spoluzavinění poškozeného (pojištěnce) odpovídá škůdce orgánu nemocenského pojištění pouze v poměrné výši odpovídající míře jeho zavinění.
20. Jak uvádí ošetřující lékařka poškozené MUDr. M. Z. ve svém stanovisku „*pracovní neschopnost od 13. 6. 2014 do 11. 1. 2015 byla celá v příčinné souvislosti s poškozením zdraví při dopravní nehodě.*“. Ve správním řízení tak byla prokázána příčinná souvislost mezi jednáním žalobkyně a dočasnou pracovní neschopností poškozené.

21. Žalovaná ani správní orgán prvního stupně ovšem nijak nezohlednily spoluzavinění poškozené,
a to pouze s odkazem na sdělení Policie ČR, že poškozené nebyla v souvislosti s předmětnou dopravní nehodou udělena pokuta či jiná sankce. Z tohoto vyvodily správní orgány závěr, že žalobkyně svým zaviněným protiprávním jednáním zjištěným v řízení u Okresního státního zastupitelství v Břeclavi zavinila při jí způsobené dopravní nehodě vznik dočasné pracovní neschopnosti poškozené Z. A., které OSSZ Břeclav vyplatila dávky nemocenského pojištění ve výši odpovídající částce regresní náhrady. Správní orgán prvního stupně proto žalobkyni uložil povinnost nahradit celou částku vyplacenou poškozené za období od 27. 6. 2014 do 11. 1. 2015.
22. S tímto závěrem ovšem dle názoru krajského soudu nelze souhlasit. Okolnost, že v trestním řízení byla za viníka nehody označena žalobkyně, respektive se k činu doznala a bylo podmíněně odloženo podání návrhu na potrestání, nevylučuje závěr o tom, že se poškozená nepoužitím ochranné cyklistické přilby na vzniku (zvětšení) škody na svém zdraví spolupodílela. K tomuto se konstantně vyjadřuje i Nejvyšší soud: „*Soud v občanském soudním řízení je totiž podle § 135 odst. 1 o.s.ř. vázán pouze rozhodnutím příslušného orgánu o tom, že byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních předpisů, a kdo jej spáchal (s výjimkou rozhodnutí v blokovém řízení); otázku spoluodpovědnosti dalších osob na vzniku škody (včetně spoluzavinění poškozeného) je však soud v občanskoprávním řízení oprávněn řešit samostatně (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2000, sp. zn. 25 Cdo 562/99, nebo ze dne 14. 10. 2004, sp. zn. 25 Cdo 818/2004).*“ Stejně tak je i správní orgán vázán rozhodnutím příslušného orgánu o tom, že byl spáchán trestný čin nebo přestupek, nikoliv však rozhodnutím o spoluodpovědnosti dalších osob.
23. Krajský soud nemá pochyb o tom, že v souvislosti s povinností zaplatit regresní náhradu orgánu nemocenského pojištění v duchu § 126 zákona o nemocenském pojištění představuje spoluzavinění poškozené skutečnost rozhodnou pro vznik nároku na dávku. Takovou skutečností není jenom zaviněné jednání žalobkyně, ale zejména co do výše regresní náhrady, znamenající vyplacené nemocenské dávky poškozené, je jím i závažnost zranění a délka související pracovní neschopnosti, což v nyní posuzované věci správní orgány blíže nezkoumaly. Krajský soud proto dospěl k závěru, že správní orgány nedostatečně zkoumaly skutkový stav věci a tento vyžaduje zásadní doplnění.
24. Žalovaná musí vzít při stanovení výše regresní náhrady v potaz skutečnosti týkající se spoluzavinění poškozené a ve smyslu § 126 odst. 1 a 2 zákona o nemocenském pojištění a posoudit míru zavinění žalobkyně a poškozené na skutečnostech rozhodných pro vznik nároku na dávku a stanovit nově povinnost žalobkyně k uvedené platbě. V tomto směru se jedná o nedostatečné zjištění stavu věci a porušení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

V. Shrnutí a náklady řízení

25. S ohledem na výše uvedené soud ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Jejím úkolem tak bude řádně vypořádat odvolací námitky žalobkyně týkající se použití usnesení o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání, vydaného dle § 179g trestního řádu, jakožto podkladu dle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění a dále v souladu s §

126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění zohlednit při určování výše regresní náhrady spoluzavinění poškozené.

26. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, soud jí proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalované. Náklady řízení žalobkyně sestávají z odměny a náhrady hotových výdajů zástupce žalobkyně. Odměna zástupce činí dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů za dva úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepsí žaloby) 2 x 3 100 Kč a náhrada hotových výdajů činí dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky 2 x 300 Kč. Jelikož je zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o částku odpovídající této dani, tj. o 1 428 Kč. Celková výše nákladů řízení žalobce tak činí 8 228 Kč, spolu se soudním poplatkem vyčísleno celkem na částku 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. listopadu 2018

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu